

Veiledning for foreldre/foresatte i bruk av www.skoletest.no

- Samtaleverktøy og interestetest til bruk i forbindelse med YoU-rådgivning.

Oppdatert januar 2011

Innhold

1	For foresatte til elever som skal velge utdanningsprogram på videregående skole	3
1.1	Kom i gang	4
1.2	Å arbeide med profilen.....	4
2	For foresatte til elever som skal velge høyere utdanning.	7
2.1	Kom i gang	7
2.2	Å arbeide med profilen.....	7

1 For foresatte til elever som skal velge utdanningsprogram på videregående skole

Skoletest.no er en interessedetest og et samtale- og utforskningsverktøy til bruk i forbindelse med yrkes- og utdanningsveiledning. Den er i bruk på mer enn 750 skoler over hele landet, og er et viktig verktøy i skolenes rådgivningsarbeid.

Valget av utdanningsprogram på videregående skole er et viktig valg. Fullført videregående skole er langt på vei blitt en forutsetning for et produktivt voksenliv. Det er nemlig svært få tilbud og jobber for de som mangler et gyldig kompetansebevis fra videregående skole. Elever som velger et utdanningsprogram som passer til sine interesser og sin motivasjon, vil ha større sjanse for å fullføre videregående skole enn andre. Å hjelpe elevene med å gjøre et riktig valg av utdanningsprogram er derfor en viktig oppgave som også foreldre og foresatte kan bidra til. Den aller viktigste innsatsen man kan gjøre som forelder er imidlertid å vise interesse for tenåringens skolegang og støtte opp om lærernes og skolens oppgave. Dette kan gjøres gjennom jevnlig samtaler med eleven om hvordan det går, gjennom deltagelse i leksearbeid og forberedelse til prøver, og gjennom å snakke positivt om skolegang og utdanning. Slike bidrag vil kunne være avgjørende i forhold til elevens resultater i ungdomsskolen, og få faktorer har større betydning for om eleven lykkes i videregående skole enn karakterene fra ungdomsskolen!

Som forelder sitter du sannsynligvis på langt mer kunnskap om din tenåring, enn det skolens rådgivere gjør. Derfor vil du kunne komme med viktige innspill om hva du tror han/hun vil passe til og trives med. Likevel er det viktig at eleven også får den samtalen med rådgiver som han/hun har krav på¹. Rådgiveren vil ha verdifull erfaring, og ofte også utdanning, innen dette feltet. Foreldreveiledning bør komme som et tillegg til, og ikke erstatning for, rådgiversamtalen. Husk at det til slutt er tenåringen selv som skal velge og som må leve med dette valget de neste årene.

For at du skal kunne delta i veiledningen trenger du kunnskap. Derfor følger her litt informasjon om strukturen i videregående skole:

Det finnes 3 studieforberedende og 9 yrkesfaglige utdanningsprogram. De studieforberedende utdanningsprogrammene gir kompetanse til å studere på universitet og høyskoler. De yrkesfaglige gir kompetanse til å utøve et yrke, men kan også føre fram til studiekompetanse.

STUDIEFORBEREDENDE UTDANNINGSPROGRAM:

- Idrettsfag
- Musikk, dans og drama
- Studiespesialisering.

Felles for disse er at de gir studiekompetanse etter 3 år. Det betyr at eleven etter tre år er kvalifisert til studier på høyskole og universitet.

---

¹ Alle elever «har rett til nødvendig rådgivning om utdanning, yrkestilbud og yrkesvalg» i skolen. (Opplæringslova § 9-2).

YRKESFAGLIGE UTDANNINGSPROGRAM

- Bygg- og anleggsteknikk
- Design og håndverk
- Elektrofag
- Helse- og sosialfag
- Medier og kommunikasjon (med mulighet for studieforbereende Vg3)
- Naturbruk (med mulighet for studieforbereende Vg3)
- Restaurant- og matfag
- Service og samferdsel
- Teknikk og industriell produksjon

Felles for disse er at de gir kompetanse til å utøve et yrkesfag. Det tar normalt 3-5 år å oppnå slik kompetanse, avhengig av hvilket utdanningsprogram og yrke man velger. Legg merke til at utdanningsprogrammene Medier og kommunikasjon og Naturbruk innehar mulighetene for et spesielt tilpasset VG3-år som gir studiekompetanse. De øvrige yrkesfaglige utdanningsprogrammene kan også gi studiekompetanse ved at man velger Påbygg til generell studiekompetanse etter VG2, eller etter fullført yrkeskompetanse. Det er altså ikke en forutsetning å gå på et studieforbereende utdanningsprogram for å oppnå studiekompetanse, men det kan ta noe lengre tid å oppnå dette via et yrkesfaglig utdanningsprogram.

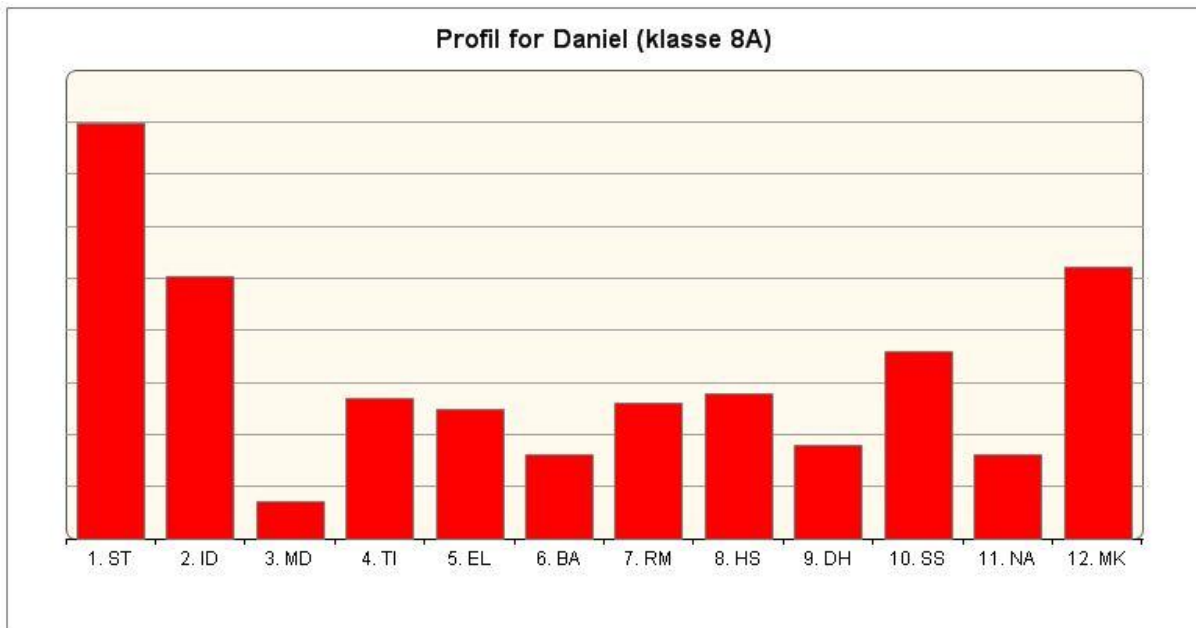
Du vil finne informasjon om utdanningsprogrammene ved å sette deg ned sammen med tenåringen og begynne å arbeide med skoletestprofilen hennes.

1.1 Kom i gang

Hvis eleven har tatt testen på skolen skal hun ha fått tilsendt en link til resultatet sitt til den e-postadressen hun oppgav når hun tok testen. Hvis hun ikke har tatt testen enda, må hun begynne med å gjøre dette. Gå til www.skoletest.no og logg på med det brukernavnet og passordet hun har fått oppgitt på skolen.

1.2 Å arbeide med profilen

Etter at eleven har tatt testen vil programmet lage en profil fremstilt som et søylediagram. Søylene viser hvor godt elevens interesser og motivasjon samsvarer med innholdet i de 12 utdanningsprogrammene i videregående skole. Profilen er interaktiv og laget som et utgangspunkt for utforskning av de ulike mulighetene innenfor videregående skole. Eleven bør som et minimum sette seg inn i de 3-4 utdanningsprogrammene som hun får høyest score på.

Det er viktig å ha et kritisk og spørrende utgangspunkt for arbeidet med profilen. En test som dette vil ikke kunne gi entydige svar i forhold til hvilket utdanningsprogram som vil være det rette for eleven. Den tilbyr først og fremst et startpunkt for utforsknings- og refleksjonsprosessen med utgangspunkt i elevens interesser.

Slik bruker dere den interaktive profilen:

- Ved å holde musepekeren over søylene vil man kunne lese en kort informasjonstekst om hvert av de ulike utdanningsprogrammene. Dette er viktig informasjon som kan gi en pekepinn på om dette er noe som passer for din tenåring.
- Ved å klikke på utdanningsprogrammets navn i feltet over søylediagrammet vil dere finne informasjon om utdanningsprogrammets fag på VG1-nivå.
- Ved å klikke på *Tilbake til søkeprofil* i menylinja, går man tilbake til elevens profil.
- Ved å klikke på søylene finner dere lenker til mer informasjon om utdanningsprogrammets VG2- og VG3-nivå. (Disse kan følges videre til www.vilbli.no)
- Ved å klikke på søylene finner dere også et videoikon med teksten *Se video*. Dersom elevens skole abonnerer på filmmodulen i Skoletest vil dere her kunne se filmer om de ulike utdanningsprogrammene. Klikk på *Se video* for å se film om valgte utdanningsprogram.
- Ved å klikke på *Utdanningsprogram* i menylinja vil man finne lenker til informasjon om alle de tolv utdanningsprogrammene.
- Ved å klikke på *Vigo* i menylinja åpner www.vigo.no² seg i nytt vindu.
- Ved å klikke på *Høgere utdanning* i menylinja finner man lenker til de 16 utdanningsområdene innenfor høyskole- og universitetssektoren.

² www.vigo.no er en side for alle som skal søke videregående opplæring i skole eller bedrift, fagskoleutdanning eller voksenopplæring/realkompetansevurdering.

- Dersom elevens skole er en del av et samarbeidsområde som benytter seg av tjenesten **Hospitering.no** i forbindelse med utprøvningsperiodene på videregående skole, vil dere finne lenker med navnet *Utprøving* på profilsiden. Bruk disse for å gå direkte fra Skoletest til påmelding i Hospitering.no.

2 For foresatte til elever som skal velge høyere utdanning.

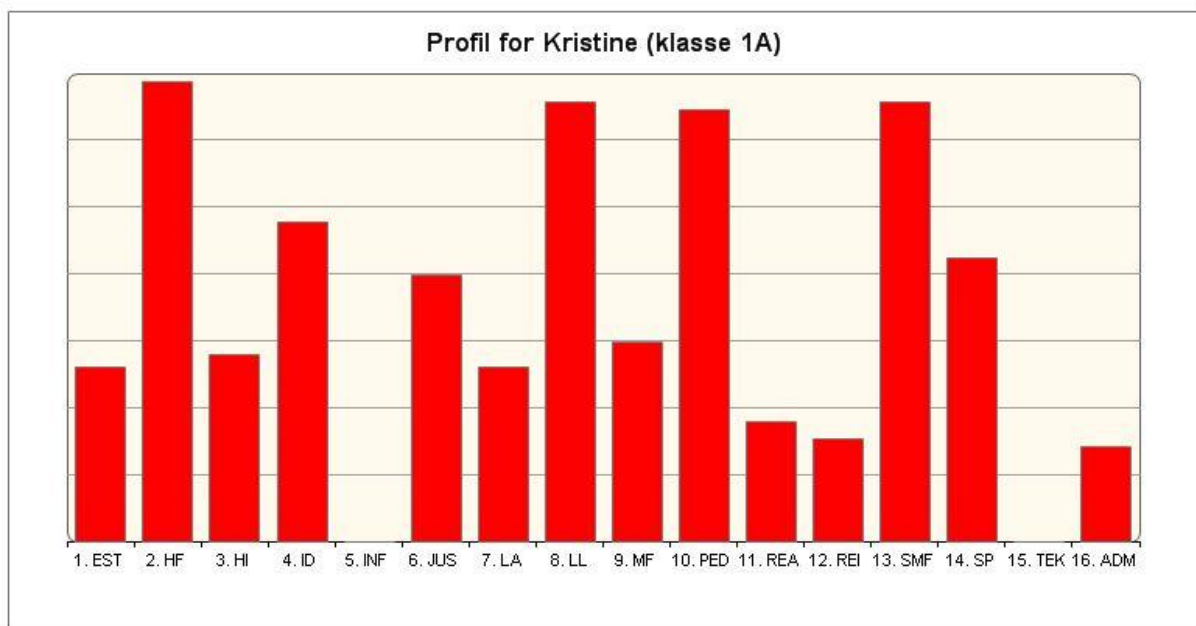
Skoletest.no er en interestetest og et samtale- og utforskningsverktøy til bruk i forbindelse med yrkes- og utdanningsveiledning. Den er i bruk på mer enn 750 skoler over hele landet, og er et viktig verktøy i skolenes rådgivningsarbeid. Elevene har krav på en veiledningssamtale³ med rådgiver på skolen, men som forelder sitter du sannsynligvis på langt mer kunnskap om din tenåring, enn det skolens rådgivere gjør. Derfor vil din innsats i prosessene mot å velge rett utdanning være et viktig bidrag i tillegg til det skolen tilbyr. Men husk at det til slutt er tenåringen selv som skal gjøre de endelige valgene, og leve med dem.

2.1 Kom i gang

Hvis eleven har tatt testen på skolen skal hun ha fått tilsendt en link til resultatet sitt til den e-postadressen hun oppgav når hun tok testen. Hvis hun ikke har tatt testen enda, må hun begynne med å gjøre dette. Gå til www.skoletest.no og logg på med det brukernavnet og passordet hun har fått oppgitt på skolen.

2.2 Å arbeide med profilen

Etter at eleven har tatt testen vil programmet lage en profil fremstilt som et søylediagram. Søylene viser hvor godt elevens interesser og motivasjon samsvarer med innholdet i de 16 ulike utdanningsområdene innenfor høyskole- og universitetssystemet. Profilen er interaktiv og laget som et utgangspunkt for utforskning av de ulike mulighetene innenfor høyere utdanning. Eleven bør som et minimum sette seg inn i de 3-4 områdene som hun har fått høyest score på.

Det er viktig å ha et kritisk og spørrende utgangspunkt for arbeidet med profilen. En test som dette vil ikke kunne gi entydige svar i forhold til hvilken utdanning som vil være den rette for eleven. Den tilbyr først og fremst et startpunkt for utforsknings- og refleksjonsprosessen med utgangspunkt i elevens interesser.

³ Alle elever «har rett til nødvendig rådgivning om utdanning, yrkestilbud og yrkesvalg» i skolen. (Opplæringslova § 9-2).

De 16 områdene innenfor høyskole- og universitetssystemet er:

1. Estetiske fag, kunst- og musikkfag
2. Medisin, odontologi, helse- og sosialfag
3. Historie, religion, idéfag
4. Idrettsfag, kroppsøving og friluftsliv
5. Informasjonsteknologi og informatikk
6. Jus
7. Fiskeri-, husdyr- og landbruksfag
8. Lærer- og lektorutdanning
9. Mediefag, bibliotekfag og journalistfag
10. Pedagogiske fag
11. Matematikk og naturfag
12. Hotell- og reiselivsfag
13. Samfunnsfag, psykologi
14. Språk, litteratur
15. Teknologi, ingeniørfag og arkitektur
16. Økonomi og administrasjon

Slik bruker dere den interaktive profilen:

- Ved å klikke på en søyle finner dere en oversikt over alle utdanninger som er tilgjengelige gjennom samordna opptak⁴ innenfor dette utdanningsområdet. De fleste studiene er klikkbare lenker som åpner informasjonssider om studiet.
- I tillegg vil man finne følgende menyvalg:
  - Utdanningsområder – Viser pekere til hele listen over de 16 utdanningsområdene.
  - Andre høyskoler – Viser studietilbud innen gjeldende område som ikke tilbys gjennom samordna opptak. Dersom listen er tom betyr det at det ikke finnes andre studietilbud.
  - Folkehøgskoler – Viser folkehøgskoletilbud som kan fungere som forberedelse til gjeldende utdanningsområde.
  - Studere i utlandet – Viser oversikt over informasjonssider vedrørende utenlandsstudier.

---

⁴ Samordna opptak (SO) koordinerer opptaket til grunnstudier ved 48 universiteter og høyskoler i Norge. <http://www.samordnaopptak.no/info/>